

PIERWSZE KROKI W SOSNOWIECKIEJ EDUKACJI. 2026/2027

Przewodnik dla rodziców i uczniów.

SPIS TREŚCI

Na początek	3
Szczepienia dzieci przed rozpoczęciem edukacji przedszkolnej	3
Jak jest zorganizowany system opieki i edukacji w Polsce?	5
Opieka nad dziećmi do lat 3	6
Przedszkole	7
Szkoła podstawowa	8
Egzamin ósmoklasisty dodatkowe punkty w rekrutacji	11
Szkoła ponadpodstawowa	13
Matura	15
Studia Wyższe	16
Edukacja Muzyczna	16
Wszystko, co warto wiedzieć o nauce w szkole	17
Organizacja roku szkolnego	17
Kalendarz szkolny i dni wolne od nauki	17
Lekcje i przerwy	18
System ocen w Polsce	18
Promocja i przejście do następnej klasy	19
Komunikacja ze szkołą	20
Legitymacja szkolna	20
Karta rowerowa	20
Świetlica szkolna	21
Sekretariat szkolny	21
Wycieczki szkolne	21
Wywiadówka / zebranie z rodzicami	22
Zwyczaje	22
Niepisane zasady	22
Telefony komórkowe	23
Zmiana szkoły	24
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	24
Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w szkole	25
Standardy Ochrony Małoletnich	26

Na początek...

W Polsce dzieci mają obowiązek chodzić do szkoły do ukończenia 18. roku życia, czyli do osiągnięcia pełnoletności. Do tego czasu są pod opieką rodziców lub opiekunów prawnych. Oznacza to, że nie mogą samodzielnie podejmować wielu decyzji, na przykład dotyczących wizyt u lekarza, wyjazdów czy spraw związanych ze szkołą. W takich sytuacjach zawsze powinien im towarzyszyć rodzic lub opiekun.

Musisz wiedzieć, że zgodnie z prawem dziecko może samodzielnie poruszać się po drodze po ukończeniu 7 roku życia, do tego czasu powinno chodzić z opiekunem, co najmniej 10 letnim.

Znajomość tych zasad jest ważna, żeby wszystko przebiegało sprawnie i bez problemów.

Warto też pamiętać, że uczniowie przyjeżdżający z zagranicy mają w Polsce takie same prawa i obowiązki jak uczniowie polscy. Dzieci, które nie są obywatelami Polski, ale mieszkają w kraju i uczą się w szkole, korzystają z nauki i opieki w szkołach publicznych na takich samych zasadach jak polscy uczniowie.

Jako rodzic masz też obowiązek korzystania z dziennika elektronicznego. Dziennik elektroniczny jest podstawowym narzędziem komunikacji między szkołą/przedszkolem a rodzicem oraz uczniem. Koniecznie codziennie sprawdzaj jego treści, aby nie przeoczyć ważnych informacji.

Szczepienia dzieci przed rozpoczęciem edukacji przedszkolnej

Większość dzieci rozpoczynających edukację przedszkolną w Polsce posiada już szczepienia chroniące przed takimi chorobami jak gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby typu B, zakażenia rotawirusowe, błonica, tężec, krztusiec, zakażenia wywoływane przez *Haemophilus influenzae* typu b, pneumokoki oraz poliomielitis. Obowiązkowe szczepienia dzieci w Polsce są realizowane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO) i są bezpłatne dla pacjentów. Dzieci można zaszczepić przede wszystkim w przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, do której są zapisane. Tam wykonywane są bezpłatne szczepienia obowiązkowe oraz część szczepień zalecanych.

Przed zapisaniem dziecka do przedszkola warto skonsultować się z pediatrą, aby upewnić się, że wykonano wszystkie szczepienia obowiązkowe oraz rozważyć szczepienia zalecane. Należy pamiętać, że niewywiązywanie się z obowiązku szczepień ochronnych może skutkować konsekwencjami administracyjnymi dla rodziców, w tym nałożeniem kary finansowej.

W przypadku braku wymaganych szczepień powiatowy inspektor sanitarny może skierować do rodziców wezwanie do ich wykonania. Jeśli działania te nie przyniosą rezultatu, wysyłane są upomnienia, w kolejnym kroku rodzic może zostać ukarany za zaniechanie obowiązku.

Rodzice planujący posłać dziecko do przedszkola powinni uzyskać od pediatry lub lekarza rodzinnego informacje dotyczące zarówno szczepień obowiązkowych, jak i tych zalecanych, które zwiększają ochronę przed chorobami zakaźnymi.

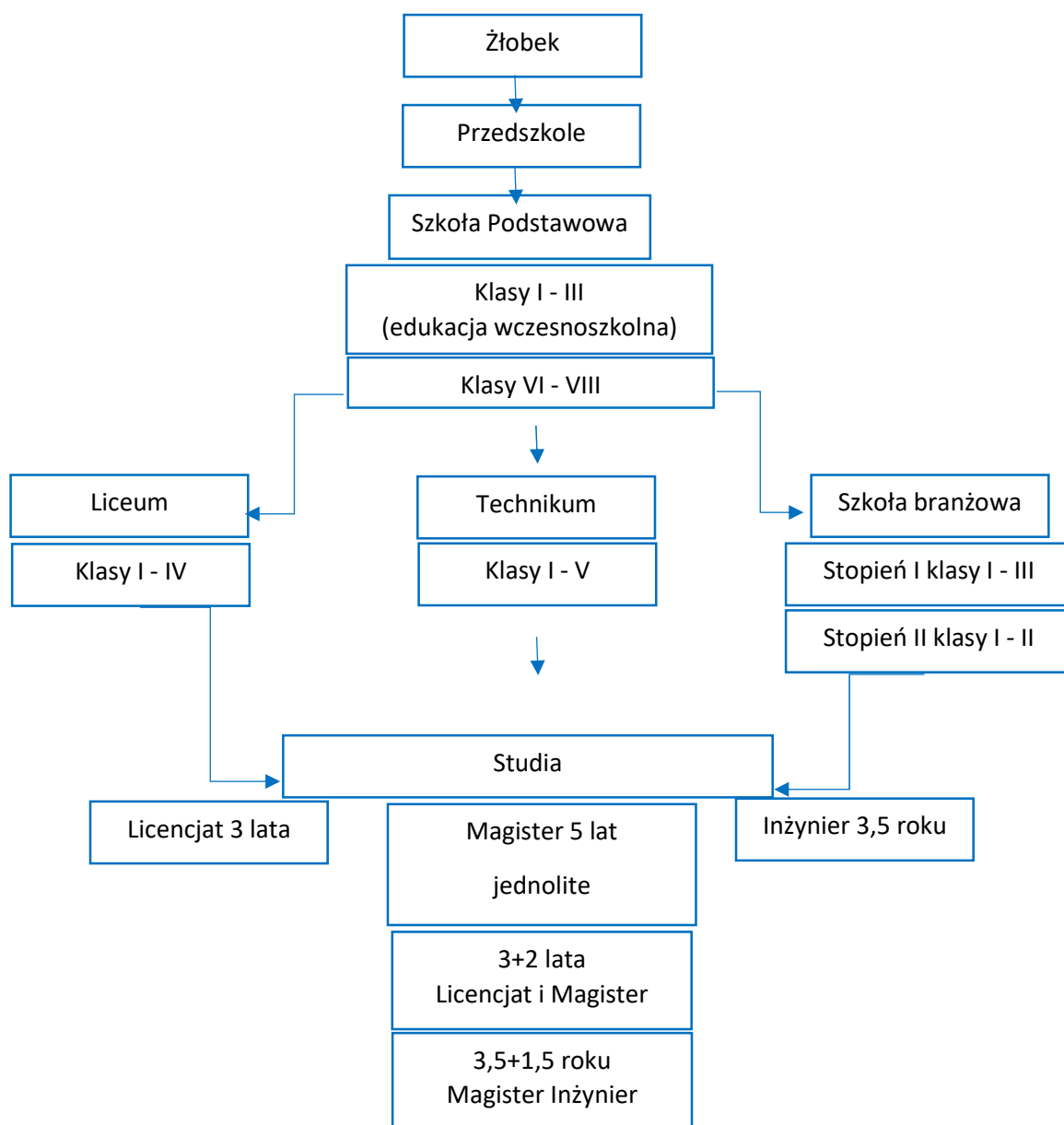
Jeżeli dziecko cierpi na alergie pokarmowe lub jest uczulone na określone leki, rodzice powinni poinformować o tym wychowawcę grupy oraz dyrekcję przedszkola, aby zapewnić dziecku odpowiednią opiekę i bezpieczeństwo.

Powyższe dotyczy także żłobka, w przypadku którego oprócz szczepień obowiązkowych zgodnie z kalendarzem szczepień, powinno się jeszcze zaszczepić dziecko na ospę wietrzną (bezpłatne dla dzieci chodzących do żłobka), a także rozważyć szczepienia przeciw meningokokom i grypie.

Obecność uczniów w szkole i zerówce jest na bieżąco kontrolowana. W przypadku częstych nieobecności lub nieusprawiedliwionego opuszczania zajęć mogą zostać podjęte działania wyjaśniające przez szkołę, a w niektórych sytuacjach także przez instytucje zajmujące się pomocą rodzinie.

W szkole i przedszkolu dla dziecka można wykupić dobrowolne, prywatne **ubezpieczenie** NNW w wybranym towarzystwie ubezpieczeniowym działającym na rynku w Polsce. Często posiadanie polisy przez dziecko warunkuje jego udział w wydarzeniach i wycieczkach. Ubezpieczenie NNW to ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków obejmujące np. m.in. trwałe uszczerbek na zdrowiu po wypadku, skutki pogryzienia przez zwierzęta lub owady, koszty zakupu i naprawy sprzętu ortopedycznego oraz pomocy medycznych, wydatki związane z leczeniem po wypadku oraz świadczenie za pobyt w szpitalu.

Jak jest zorganizowany system opieki i edukacji w Polsce?

Opieka nad dziećmi do lat 3

Żłobek

w żłobku

od 20 tygodnia życia do 3 lat

Klub Dziecięcy

w klubie

od 1 r. życia do 3 lat

Opłaty za pobyt:

w Zespole Żłobka i Klubów Dziecięcych (prowadzonych przez Miasto) **1500,00 zł** ze świadczeniem „Aktywnie w żłobku” **pobyt bezpłatny**

Opłata za wyżywienie:

stawka dzienna - 8 zł
rodzice posiadający Sosnowiecką Kartę Mieszkańca **są zwolnieni z opłaty za wyżywienie.**

informację o wysokości opłat za pobyt i wyżywienie w żłobkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne dostępne są na stronie: **empatia.gov.pl** w zakładce (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie)

W Sosnowcu znajdują się zarówno żłobki miejskie jak i prywatne (niepubliczne).

W miejskich żłobkach i klubie dziecięcym zapewnia się pobyt dzieci od godziny 6:00 do 17:00.

Rodzice dzieci mogą także skorzystać z opieki po południu tzw. „dwuzmianowości” 6:00 do 17:00 lub 10:00 do 20:00 w żłobku oddział nr 7 (ul. Sucha 23) oraz od września br. w jedną sobotę w miesiącu, w każdym z oddziałów żłobka.

Rodzice wyposażają dziecko w pieluchy, mokre chusteczki, obuwie zmienne, ubranka na przebranie i inne niezbędne rzeczy.

W placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 zapewnia się posiłki dostosowane do norm żywienia małego dziecka i uwzględnia specjalne wymagania dietetyczne.

W Sosnowcu rekrutacja do żłobków miejskich odbywa się za pomocą systemu elektronicznego naboru. Platforma elektroniczna umożliwia składanie wniosku o przyjęcie dziecka do żłobka/ klubu dziecięcego przez cały rok i prowadzona jest przez system elektroniczny: www.zlobki.vulcan.net.pl/zkdsosnowiec/News.

Przedszkole

3 do 6 lat
(wyjątkowo od 2,5 roku)

Opłaty za pobyt:

Bezpłatnie przez 14 godzin
dziennie

Opłata za wyżywienie:

W zależności od obecności
dziecka około 300 zł
miesięcznie.

Obowiązkowa edukacja w Polsce zaczyna się w wieku 6 lat od tzw. zerówki, czyli najstarszej grupy przedszkolnej.

Jednak dla ułatwienia przyszłej edukacji naszemu dziecku, rozwoju sprawności dłoni i palców, nauki języka polskiego, warto zapisać dziecko do przedszkola już w wieku 3 lat. Dzieci uczą się rysować i pisać, bawią się zabawkami dostosowanymi do wieku, nawiązują przyjaźnie, wychodzą na plac zabaw, a w młodszych grupach, te dzieci które potrzebują mają drzemki.

W przedszkolach pracuje wykształcony personel, który pomaga obserwować rozwój dziecka i jest w stanie pomóc w zakresie np. psychologii, pedagogiki lub logopedii, albo wskazać miejsce, w którym nieodpłatnie taka pomoc jest świadczona.

Rodzice wyposażają dziecko w obuwie zmienne, ubranka na przebranie, i jeśli mogą przybory plastyczne, chusteczki higieniczne, mokre chusteczki i inne niezbędne rzeczy wskazane przez placówkę.

W placówkach serwowane są posiłki dostosowane do wieku, a także specyficznych potrzeb żywieniowych.

Wiele placówek korzysta z aplikacji przez którą można się skontaktować z nauczycielami, dowiedzieć się, ile trzeba zapłacić w danym miesiącu, sprawdzić jadłospis i przeczytać ogłoszenia.

W Sosnowcu znajdują się zarówno przedszkola miejskie jak i prywatne.

Jak zapisać dziecko?

Rekrutacja do publicznych przedszkoli prowadzonych przez Miasto Sosnowiec odbywa się co roku w formie elektronicznej, poprzez portal internetowy <https://przedszkola-sosnowiec.nabory.pl/>. Proces rekrutacji rozpoczyna się zwykle na początku marca. Informacja o terminie rekrutacji podawana jest na stronie miejskiej zarządzeniem Prezydenta Miasta Sosnowca oraz na stronach internetowych poszczególnych przedszkoli.

Rodzice lub opiekunowie prawni składają wniosek za pośrednictwem miejskiego systemu naboru, gdzie wskazują 3 wybrane placówki, w kolejności zgodnej z preferencjami.

Podczas rekrutacji rodzice wypełniają elektroniczny wniosek oraz dołączają dokumenty potwierdzające spełnianie określonych kryteriów. Przy przyjęciu dziecka brane są pod uwagę zarówno kryteria ustawowe, jak i dodatkowe kryteria ustalone przez Miasto Sosnowiec. Za spełnienie poszczególnych kryteriów kandydat otrzymuje określoną liczbę punktów.

Opis kryteriów wraz z punktacją i dokumentów znajdują się na portalu przedszkola-sosnowiec.nabory.pl.

Po złożeniu wniosku w formie elektronicznej, konieczne jest jego wydrukowanie i własnoręczne podpisanie oraz dostarczenie do przedszkola wraz z innymi dokumentami potwierdzającymi spełnianie kryteriów.

Po zakończeniu naboru komisje rekrutacyjne analizują złożone wnioski i publikują listy dzieci zakwalifikowanych oraz niezakwalifikowanych. Następnie rodzice potwierdzają wolę przyjęcia dziecka do wybranego przedszkola. Dopiero po tym etapie ogłaszane są ostateczne listy dzieci przyjętych.

Jeżeli po zakończeniu głównego naboru pozostaną wolne miejsca, organizowana jest rekrutacja uzupełniająca. Odbывается się ona również za pośrednictwem elektronicznego systemu naboru.

Listę placówek oświatowych znajdą Państwo na stronie:

<https://www.bip.um.sosnowiec.pl/a,534100,przedszkola.html>

Szkoła podstawowa

7 (6) do 15 (14) lat

bezpłatna

Nauka w szkole podstawowej trwa 8 lat i podzielona jest na dwa etapy:

Edukacja wczesnoszkolna (klasy 1-3) pozwala na płynne przejście z przedszkola do szkoły. Dzieci uczą się z jednym nauczycielem, który prowadzi większość zajęć. Dzieci rozwijają kluczowe kompetencje, takie jak czytanie, pisanie, podstawy matematyki, a także rozwijają kreatywność i umiejętności społeczne.

Od czwartej klasy uczniowie uczą się z różnymi nauczycielami, którzy prowadzą konkretne przedmioty, takie jak język polski, matematyka, historia, przyroda, języki obce, plastyka, muzyka, technika i wychowanie fizyczne. W kolejnych klasach przyroda zostaje podzielona na biologię, chemię, fizykę i geografię. Uczniowie zdobywają coraz więcej wiedzy i stopniowo przygotowują się do egzaminu ósmoklasisty. To obowiązkowy egzamin, który uczniowie piszą na zakończenie szkoły podstawowej. Składa się z trzech przedmiotów: języka polskiego, matematyki, języka obcego.

Wynik nie decyduje o ukończeniu szkoły – szkołę podstawową kończy się niezależnie od wyniku egzaminu. Jest on jednak bardzo ważny podczas rekrutacji do liceum, technikum lub szkoły branżowej, ponieważ im wyższy wynik, tym większe szanse na dostanie się do wybranej szkoły. Egzamin odbywa się co roku w maju i jest organizowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Rodzice wyposażają dziecko w obuwie zmienne, tornister, zeszyty, piórniki, długopisy, ołówki, gumki, kredki, linijkę, nożyczki, klej, temperówkę, strój sportowy na zajęcia z WF, materiały do zajęć plastycznych oraz bidon z wodą. Szkoła wypożycza podręczniki. W wielu przypadkach również zeszyty ćwiczeń zapewnia biblioteka szkolna. Jeśli jednak uczeń dołącza do klasy w trakcie roku, może się zdarzyć, że będzie konieczny samodzielny zakup brakujących materiałów.

Dodatkowo uczniowie mogą korzystać z biblioteki szkolnej i wypożyczać książki będące lekturami obowiązkowymi.

W placówkach najczęściej znajduje się stołówka, gdzie za niewielką odpłatą można wykupić dziecku obiady.

Młodszym dzieciom przed lub po zajęciach lekcyjnych zapewniona jest opieka na świetlicy szkolnej, w której często organizowane są darmowe kółka zainteresowań.

W Sosnowcu znajdują się zarówno szkoły miejskie jak i prywatne (płatne).

Jak zapisać dziecko do szkoły podstawowej?

W Polsce obowiązuje rejonizacja szkół podstawowych, zgodnie z którym każde dziecko zostaje przypisane do określonej szkoły podstawowej na podstawie miejsca faktycznego zamieszkania. Oznacza to, że uczniowie mieszkający w danym rejonie mają zagwarantowane pierwszeństwo przyjęcia do przypisanej im szkoły. Istnieje jednak możliwość zapisania dziecka do placówki znajdującej się poza miejscem zamieszkania. W takim przypadku przyjęcie zależy od dostępności wolnych miejsc oraz zgody dyrektora wybranej szkoły.

Rekrutacja do klas I szkół podstawowych odbywa się za pomocą systemu elektronicznego NABO. Terminy rekrutacji podawane są corocznie w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta. Zarządzenie o rekrutacji, kryteria rekrutacji i uchwała dot. obwodów szkół umieszczane są na stronie miejskiej www.sosnowiec.pl oraz na stronach szkół.

W przypadku **wyboru szkoły obwodowej** w systemie rekrutacji zostanie wygenerowane **zgłoszenie dziecka** do pierwszej klasy szkoły podstawowej na dany rok szkolny. Na etapie wypełniania zgłoszenia, po podaniu adresu zamieszkania system automatycznie pokaże właściwą szkołę obwodową i przygotuje zgłoszenie dziecka do klasy I szkoły podstawowej na dany rok szkolny. Zgłoszenie należy wydrukować i dostarczyć do szkoły obwodowej w terminie określonym w Zarządzeniu Prezydenta Miasta. Złożenie zgłoszenia do szkoły obwodowej gwarantuje zakwalifikowanie dziecka do klasy I.

W przypadku **wyboru szkół innych niż szkoła obwodowa** w systemie rekrutacji zostanie wygenerowany **wniosek o przyjęcie dziecka** do klasy I szkoły podstawowej na dany rok szkolny. System umożliwia wybór dwóch szkół, trzecią szkołą zawsze będzie szkoła obwodowa. Wniosek należy wydrukować i dostarczyć do szkoły pierwszego wyboru w terminie określonym w Zarządzeniu Prezydenta Miasta. Wniosek zostanie rozpatrzony zgodnie z kryteriami rekrutacji.

Formularz można otrzymać w sekretariacie szkoły lub pobrać ze strony internetowej placówki.

W przypadku braku dostępu do drukarki formularz można pobrać ze szkoły i wypełnić ręcznie lub można poprosić szkołę o pomoc w jego wydrukowaniu.

W formularzu zgłoszenia/wniosku wymagane jest podanie numeru PESEL dziecka, a w przypadku jego braku serii i numeru paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość.

W przypadku zapisu **do klas innych niż pierwsza** należy złożyć do szkoły wniosek o przyjęcie wraz z dokumentami potwierdzającymi obecny poziom edukacji dziecka, także jeśli dotychczas uczyło się za granicą.

Kontynuowanie nauki może rozpocząć się z początkiem roku szkolnego lub w trakcie jego trwania. Dokumentami potwierdzającymi naukę za granicą są: świadectwo, zaświadczenie lub inny dokument stwierdzające ukończenie szkoły lub kolejnego etapu edukacji, dokument wydany przez szkołę potwierdzający klasę ucznia lub etap edukacji, pisemne oświadczenie potwierdzające sumę lat nauki szkolnej złożone przez rodzica albo pełnoletniego ucznia, jeżeli ustalenie sumy lat nauki szkolnej nie jest możliwe na podstawie świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu.

Wskazówki dla rodziców i opiekunów

- Jeżeli nie możesz znaleźć miejsca w szkole podstawowej, skontaktuj się z wydziałem edukacji urzędu miasta.
- W przypadku braku dokumentów potwierdzających dotychczasową edukację dziecka możliwe jest złożenie odpowiedniego oświadczenia.
- Dziecko, które w danym roku kończy 6 lat, może rozpocząć naukę w szkole wcześniej, jeśli spełnia wymagane warunki i posiada odpowiednią opinię lub dokument potwierdzający gotowość szkolną.
- Jeśli dziecko nie uczęszczało do „zerówki”, szkoła może poprosić rodziców o złożenie oświadczenia lub przedstawienie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej (czyt. strona 24).
- W przypadku trudności rozwojowych lub braku gotowości do podjęcia nauki możliwe jest odroczenie obowiązku szkolnego. W tym celu należy złożyć odpowiedni wniosek wraz z opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Dzieci z niepełnosprawnościami mogą uzyskać odroczenie obowiązku szkolnego nawet do ukończenia 9. roku życia.

Jak zapisać dziecko do szkoły w trakcie roku szkolnego?

Po rozpoczęciu roku szkolnego, aby zapisać dziecko do szkoły należy udać się bezpośrednio do wybranej placówki. O przyjęciu dziecka spoza obwodu szkoły (miejsca zamieszkania) decyduje dostępność wolnych miejsc.

Dodatkowe dokumenty, które warto dostarczyć do szkoły.

Po zapisaniu do szkoły dziecka, które ma specjalne potrzeby edukacyjne lub zdrowotne, warto dostarczyć dodatkowe dokumenty, np.:

1. Dokumenty z poradni psychologiczno-pedagogicznej:

Jeżeli dziecko posiada opinię wydaną przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną (PPP) lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, warto jak najszybciej przekazać te dokumenty szkole. Zawierają one informacje o potrzebach edukacyjnych ucznia oraz wskazówki dotyczące odpowiednich metod nauczania, form wsparcia i dostosowania wymagań szkolnych. Dzięki nim szkoła może lepiej przygotować pomoc psychologiczno-pedagogiczną, obejmującą m.in. zajęcia wyrównawcze, terapię pedagogiczną, zajęcia rewalidacyjne czy programy wspierające rozwój zainteresowań i talentów dziecka.

2. Orzeczenie o niepełnosprawności:

Orzeczenie o niepełnosprawności dziecka odgrywa istotną rolę w organizacji odpowiedniego wsparcia w szkole. Dzięki temu dokumentowi placówka może otrzymać dodatkowe fundusze

na zapewnienie uczniowi potrzebnej pomocy, m.in. poprzez zatrudnienie specjalistów, zakup odpowiedniego wyposażenia lub dostosowanie warunków nauki. Orzeczenie umożliwia również korzystanie z różnych form wsparcia, takich jak pomoc nauczyciela wspomagającego, zajęcia specjalistyczne czy dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego i innych udogodnień odpowiadających indywidualnym potrzebom dziecka.

3. Dokumentacja medyczna dla pielęgniarki szkolnej:

Pielęgniarka szkolna powinna zostać poinformowana o wszelkich istotnych kwestiach zdrowotnych dotyczących dziecka. Dotyczy to w szczególności chorób przewlekłych, alergii (np. na żywność, leki lub ukąszenia owadów), a także sytuacji, gdy uczeń musi przyjmować leki podczas pobytu w szkole. Ważne jest również przekazanie informacji o schorzeniach takich jak cukrzyca, padaczka czy astma, aby szkoła mogła zapewnić dziecku odpowiednią opiekę i szybko zareagować w razie potrzeby.

Lista placówek oświatowych znajdą Państwo na stronie:

<https://www.bip.um.sosnowiec.pl/m,6871,szkoly-podstawowe.html>

Egzamin ósmoklasisty dodatkowe punkty w rekrutacji

Egzamin ósmoklasisty jest obowiązkowym sprawdzianem, do którego przystępują uczniowie klas ósmych pod koniec nauki w szkole podstawowej. Udział w egzaminie jest warunkiem ukończenia szkoły i otrzymania świadectwa. Nie można go nie zdać, ponieważ nie obowiązuje minimalny próg punktowy wymagany do zaliczenia. Uzyskane wyniki mają jednak istotne znaczenie podczas rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, ponieważ wpływają na szanse dostania się do wybranej placówki.

Egzamin odbywa się wyłącznie w formie pisemnej. Z każdego przedmiotu uczeń otrzymuje oddzielny arkusz zawierający zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte. W czasie egzaminu każdy zdający pracuje samodzielnie przy osobnym stoliku.

Na stoliku mogą znajdować się jedynie arkusz egzaminacyjny oraz niezbędne przybory, czyli długopis lub pióro z czarnym tuszem. Podczas egzaminu z matematyki dozwolone jest również korzystanie z linijki. Uczniowie chorzy lub posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mogą mieć przy sobie niezbędne leki oraz inne dopuszczone pomoce.

Ósmoklasista zdaje na egzaminie 3 przedmioty obowiązkowe:

język polski – 1. dzień, 120 minut

matematyka – 2. dzień, 100 minut

język obcy nowożytny – 3. dzień, 90 minut.

Uczeń ma możliwość przystąpienia do egzaminu wyłącznie z języka obcego, którego uczy się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć.

Uczniowie niebędący obywatelami Polski, a także obywatele polscy powracający z zagranicy którym ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia rozumienie tekstów, mogą podczas zdawania egzaminu ósmoklasisty korzystać ze słownika i mieć wydłużony czas. Taką potrzebę należy zgłosić odpowiednio wcześniej do dyrekcji szkoły.

Każdy uczeń po zakończeniu egzaminu ósmoklasisty otrzymuje zaświadczenie zawierające wyniki z poszczególnych przedmiotów. Dokument ten przedstawia zarówno wynik procentowy, jak i wynik centylowy.

Wynik procentowy informuje, jaki procent możliwych do zdobycia punktów uczeń uzyskał z danego egzaminu. Natomiast wynik centylowy pokazuje, jaki odsetek uczniów w całej Polsce osiągnął taki sam lub niższy rezultat od zdającego.

Otrzymane wyniki egzaminu są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu ani zmianie na drodze sądowej. Wyniki przeliczane są na punkty, i stanowią przepustkę do wybranych szkół średnich.

Uczeń może także zdobywać dodatkowe punkty za aktywność i zaangażowanie, np. udział w konkursach, działania na rzecz klasy lub szkoły oraz inne inicjatywy szkolne. Takie działania są premiowane podczas rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.

Z kolei punkty ujemne mogą być przyznawane za niewłaściwe zachowanie, takie jak przeszkadzanie na lekcji, korzystanie ze ściąg, czy używanie nieodpowiedniego języka. Powodują one obniżenie łącznej liczby punktów.

Dodatkowe punkty przyznawane są także za wyniki w nauce:

- ocena celująca – 18 punktów,
- ocena bardzo dobra – 17 punktów,
- ocena dobra – 8 punktów,
- ocena dopuszczająca – 2 punkty.

Uczeń może również otrzymać 7 dodatkowych punktów za świadectwo z wyróżnieniem oraz 3 punkty za aktywne uczestnictwo w wolontariacie szkolnym.

Wszystkie zdobyte punkty są wpisywane na świadectwo ukończenia szkoły podstawowej i mają znaczenie podczas rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej.

Szkoła ponadpodstawowa

Liceum

od 15 (14) lat

bezpłatna

Technikum

Branżowa szkoła I i II stopnia

Nauka jest obowiązkowa do 18 roku życia dziecka. Młodzież może kontynuować naukę w:

- **liceum ogólnokształcącym:** to szkoła dla osób, które planują kontynuować naukę na studiach wyższych, ukończenie liceum nie daje zawodu. Można tu zdobyć wiedzę ogólną, w liceach organizowane są klasy o profilach np. matematyczno-fizycznym, biologiczno-chemicznym, humanistycznym. Nauka trwa 4 lata, szkoła kończy się egzaminem maturalnym, który jest przepustką na studia wyższe.

- **technikum:** jest dobrym wyborem dla osób, które chcą zdobyć konkretny zawód i jednocześnie mieć możliwość dalszej nauki. Nauka trwa 5 lat. Uczniowie uczą się zarówno przedmiotów ogólnych, jak i zawodowych związanych z wybranym kierunkiem.

Pod koniec nauki uczniowie mogą przystąpić do matury oraz egzaminów zawodowych. Po ukończeniu technikum mogą kontynuować naukę na studiach lub rozpocząć pracę w wyuczonym zawodzie. Dzięki temu mają więcej możliwości wyboru swojej dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

W Sosnowcu można kształcić się w kierunkach:

informatyka, programowanie, elektronika, automatyka, realizacja nagrań; architektura krajobrazu i arborystyka, aranżacja wnętrz, budownictwo; technik pojazdów kolejowych, transport kolejowy, awionika, spedycja, logistyka, eksploatacja portów i terminali, lotniskowe służby operacyjne; technika pojazdów samochodowych, mechatronika, spawalnictwo, grafika i poligrafia cyfrowa, elektryka, geodezja, energetyka; fotografia i multimedia, przemysł mody, usługi fryzjerskich, stylizacja; reklama, weterynaria, ekonomia, żywienie i usługi gastronomiczne, hotelarstwo, organizacja turystyki.

- **szkole branżowej:** szkoła ta pozwala szybko zdobyć zawód i rozpocząć pracę.

Szkoła branżowa I stopnia trwa 3 lata, uczniowie uczą się przede wszystkim praktycznych umiejętności potrzebnych w wybranym zawodzie. Duża część nauki odbywa się podczas zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Po ukończeniu szkoły absolwent posiada wykształcenie zasadnicze branżowe oraz dyplom potwierdzający kwalifikacje w danym zawodzie (po zdaniu egzaminu).

Po ukończeniu szkoły branżowej I stopnia jest możliwość kontynuacji nauczania w wybranym zawodzie w szkole branżowej II stopnia. Nauka trwa 2 lata. Po ukończeniu tej szkoły absolwent otrzymuje wykształcenie średnie branżowe, tytuł technika (po zdaniu egzaminu zawodowego) oraz możliwość przystąpienia do egzaminu maturalnego.

W Sosnowcu można kształcić się w kierunkach:

gastronomicznych: kucharz, cukiernik, kelner; branży rzemieślniczo-artystycznej: fryzjer, fotograf; branży samochodowo-mechatronicznej: mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych, kierowca mechanik.

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych

Terminy przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego, w tym terminy składania dokumentów do klas pierwszych corocznie ogłaszane są przez Śląskiego Kuratora Oświaty. Przed podjęciem decyzji dotyczącej wyboru szkoły warto sprawdzić i porównać dostępne oferty szkół średnich w swojej okolicy. Lista placówek znajduje się na stronie <https://slaskie.edu.com.pl/kandydat/app/offer.xhtml> oraz na stronach internetowych poszczególnych szkół. Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych odbywa się w formie elektronicznej: www.slaskie.edu.com.pl/kandydat.

Podstawowe dokumenty wymagane podczas rekrutacji do szkół średnich:

- wniosek o przyjęcie do szkoły średniej,
- świadectwo ukończenia klasy 8 szkoły podstawowej,
- świadectwo o wynikach egzaminu ósmoklasisty,

Jakie **inne dokumenty** mogą być wymagane?

- dyplomy laureata konkursów i olimpiad,
- zaświadczenie medyczne oraz trenerskie (dla kandydatów do klas sportowych),
- zaświadczenie medyczne lekarza medycyny pracy (do wykonywania profesji np. w technikum lub szkole branżowej),
- zaświadczenie o wyniku testu na predyspozycje językowe (dla kandydatów do szkół lub oddziałów dwujęzycznych),
- orzeczenie Poradni Psychologiczno–Pedagogicznej (PPP) na potrzeby kontynuacji nauki w klasach integracyjnych i realizacji innych zaleceń wymienionych w tym dokumencie,

! W każdej szkole podstawowej pracuje osoba odpowiedzialna za udzielanie ósmoklasistom informacji dotyczących rekrutacji. Jest to zazwyczaj nauczyciel doradztwa zawodowego lub wychowawca klasy. O szczegóły zapytaj w swojej szkole.

WAŻNE: Wszystkie osiągnięcia ucznia podczas rekrutacji są przeliczane na punkty. Liczą się oceny na świadectwie, wyniki egzaminów ósmoklasisty, udział w konkursach, olimpiadach oraz wolontariatach. Im więcej punktów zdobywa dziecko, tym większą ma szansę dostania się do wybranej placówki.

Lista placówek oświatowych znajdą Państwo na stronie: www.sosnowiec.pl/edukacja

Matura

Do egzaminu maturalnego mogą przystąpić uczniowie i uczennice liceów ogólnokształcących, techników oraz szkół branżowych II stopnia. Matura obejmuje część ustną i pisemną. Jest to egzamin kończący edukację na poziomie szkoły średniej i umożliwia rozpoczęcie studiów na uczelni wyższej.

Część ustna:

- egzamin z języka polskiego,
- egzamin z języka obcego nowożytnego,

Część pisemna:

- egzamin z języka polskiego (na poziomie podstawowym),
- egzamin z matematyki (na poziomie podstawowym),
- egzamin z języka obcego nowożytnego (na poziomie podstawowym),
- egzamin z wybranego/ych przedmiotów dodatkowych (na poziomie rozszerzonym).

Wyniki egzaminu maturalnego mają duże znaczenie dla dalszej ścieżki edukacyjnej ucznia, ponieważ decydują o możliwości przyjęcia na studia wyższe. Wyniki przedstawiane są w formie procentowej, a niektóre kierunki studiów wymagają uzyskania określonej liczby punktów z wybranych przedmiotów.

Oprócz przedmiotów obowiązkowych maturzyści mogą zdawać także dodatkowe egzaminy zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i planami edukacyjnymi. O wyniku rekrutacji na studia decydują rezultaty uzyskane z poszczególnych przedmiotów maturalnych.

By zdać maturę, należy uzyskać co najmniej 30% punktów z każdego przedmiotu obowiązkowego. Jeśli uczeń nie zda egzaminu tylko z jednego przedmiotu, ma możliwość przystąpienia do egzaminu poprawkowego jeszcze w tym samym roku. W przypadku niezdania więcej niż jednego przedmiotu konieczne jest ponowne zgłoszenie się do egzaminu maturalnego w następnym roku.

Do matury mogą przystępować również absolwenci szkół średnich z wcześniejszych roczników, którzy chcą poprawić swoje wyniki. Egzamin maturalny w Polsce mogą zdawać także osoby posiadające świadectwo ukończenia szkoły średniej uzyskane za granicą.

! WAŻNE: Każdy maturzysta przed wyborem przedmiotów maturalnych powinien sprawdzić wymagania uczelni, na której chciałby studiować.

Studia Wyższe

W Sosnowcu funkcjonują zarówno uczelnie publiczne:

Uniwersytet Śląski: Filologia – języki nowożytnie (np. niemiecki, angielski, francuski, włoski, czeski, rosyjski itp.), Nauki Przyrodnicze, Geografia, Geologia oraz wybrane kierunki informatyczne i materiałowe (w zależności od aktualnej organizacji wydziałów).

Śląski Uniwersytet Medyczny – Wydział Nauk Farmaceutycznych w Sosnowcu; Farmacja, Analityka Medyczna, Biotechnologia medyczna oraz nauki farmaceutyczne.

Oraz niepubliczne:

Akademia Humanitas: Prawo, Psychologia, Zarządzanie, Administracja, Pedagogika, Bezpieczeństwo Narodowe, Informatyka, Finanse i rachunkowość, studia MBA oraz podyplomowe.

Wyższa Szkoła Medyczna w Sosnowcu: Pielęgniarstwo, Położnictwo, Ratownictwo medyczne oraz studia podyplomowe w obszarze nauk medycznych.

Edukacja Muzyczna

W Sosnowcu znajduje się Zespół Szkół Muzycznych imienia Jana Kiepury, w którym funkcjonują Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Jana Kiepury i Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia.

I stopień uczy w cyklach sześcioletnim (dzieci 7 (6) do 9 lat) i czteroletnim (10-16 lat). Zajęcia muzyczne odbywają się wyłącznie w godzinach popołudniowych i w soboty, dzięki czemu uczniowie mogą łączyć naukę w szkole muzycznej z nauką w szkole ogólnokształcącej. Kandydaci mają możliwość nauki gry na wielu instrumentach: fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas, gitara, flet, obój, klarnet, fagot, saksofon, trąbka, waltornia, puzon, akordeon oraz instrumenty perkusyjne. Zajęcia obejmują lekcje gry na instrumencie, przedmioty ogólnomuzyczne i zajęcia zespołowe (chór, orkiestra).

Rekrutacja: Badanie uzdolnień muzycznych kandydatów do szkoły muzycznej I stopnia obejmuje sprawdzenie predyspozycji słuchowych (słuch wysokościowy, słuch harmoniczny, słuch analityczny, poczucie tonalne, poczucie rytmu, pamięć muzyczna) dziecka. Przeprowadzane jest w formie ustnej oraz praktycznej. Każde dziecko proszone jest o zaśpiewanie piosenki. We wniosku określa się instrumenty na jakich chciałby grać uczeń, ostatecznie jednak o przydziale na instrument decyduje komisja rekrutacyjna.

Co roku szkoła organizuje na wiosnę dni otwarte podczas, których dzieci mogą zapoznać się z instrumentami i szkołą.

W Szkole Muzycznej II stopnia uczniowie mogą podjąć naukę na następujących instrumentach: fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas, gitara, flet, obój, klarnet, fagot, saksofon, trąbka, waltornia, puzon, akordeon, instrumenty perkusyjne. Szkoła pracuje 6 dni w tygodniu.

Egzamin wstępny po ukończeniu szkoły I stopnia składa się z części praktycznej i teoretycznej.

Szczegóły można znaleźć na stronie: <https://www.zsmsosnowiec.pl/>

Wszystko, co warto wiedzieć o nauce w szkole

Dzień ucznia w polskiej szkole – organizacja nauki i szkolne zwyczaje

Organizacja roku szkolnego

Rok szkolny w Polsce składa się z pierwszego i drugiego półrocza. Po zakończeniu pierwszego okresu nauki, najczęściej w styczniu lub lutym, uczniowie mają dwutygodniową przerwę zimową, czyli ferie. Termin ferii nie jest taki sam w całym kraju – zależy od województwa i może różnić się w zależności od roku. Po zakończeniu zajęć w drugim półroczu rozpoczynają się wakacje letnie, które trwają około dwóch miesięcy.

Dni wolne i święta

W ciągu roku szkolnego uczniowie mają wolne w związku ze świętami państwowymi oraz religijnymi. Wtedy szkoła i świetlica jest zamknięta. Oprócz tego szkoła może ustalić dodatkowe dni bez zajęć dydaktycznych, o czym rodzice i uczniowie są wcześniej informowani przez dyrektora placówki, w tym czasie szkoła zapewnia opiekę w świetlicy dla dzieci do niej zapisanych.

Jednemu z rodziców dzieci do lat 14 (niezależnie od ich liczby) każdego roku kalendarzowego przysługują dodatkowe dwa dni wolne. Dotyczy to wyłącznie rodziców pracujących na umowę o pracę.

Kalendarz szkolny i dni wolne od nauki

Wrzesień

- 1 września – rozpoczęcie roku szkolnego (lub pierwszy dzień roboczy po 1 września, jeśli przypada on w weekend).

Listopad

- 1 listopada – Wszystkich Świętych
- 11 listopada – Święto Niepodległości

Grudzień

- 24–26 grudnia – Wigilia i Boże Narodzenie (przerwa świąteczna – zwykle rozpoczyna się krótko przed Bożym Narodzeniem i trwa do końca roku lub początku stycznia).

Styczeń

- 1 stycznia – Nowy Rok
- 6 stycznia – Święto Trzech Króli (Objawienie Pańskie)

Styczeń/ Luty

- Ferie zimowe – 2 tygodnie (dokładna data ustalana jest co roku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej)

Marzec/Kwiecień

- Święta Wielkanocne – święto ruchome

Maj

- 01.05 – Święto Pracy (dzień wolny)
- 03.05 – Święto Konstytucji 3 Maja (dzień wolny)

Maj lub Czerwiec – Boże Ciało, w czwartek 60 dni po Wielkanocy

Czerwiec - ostatni piątek czerwca – zakończenie roku szkolnego

Lipiec/Sierpień – Wakacje

Szczegóły dotyczące aktualnego kalendarza roku szkolnego dostępne są na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Kuratorium Oświaty, a także w dzienniku elektronicznym szkoły.

Lekcje i przerwy

W polskich szkołach zajęcia lekcyjne trwają 45 minut. Pomiędzy kolejnymi lekcjami uczniowie mają przerwy, które przeznaczone są na odpoczynek, przejście do innej sali, skorzystanie z toalety lub przygotowanie się do następnych zajęć. Najczęściej trwają one około 10–15 minut, a w ciągu dnia przewidziana jest również dłuższa przerwa, podczas której uczniowie mogą zjeść posiłek i zregenerować siły. Szczegółowy plan lekcji, obejmujący godziny i rodzaje zajęć, jest udostępniany uczniom oraz rodzicom.

W klasach 4–8 organizacja nauki różni się od tej znanej uczniom z edukacji wczesnoszkolnej. Zamiast jednego nauczyciela prowadzącego większość zajęć, uczniowie uczestniczą w lekcjach prowadzonych przez różnych nauczycieli, specjalizujących się w poszczególnych przedmiotach. W związku z tym zajęcia odbywają się w różnych salach lekcyjnych, dostosowanych do specyfiki danego przedmiotu. Mogą to być między innymi pracownie przyrodnicze, chemiczne, informatyczne czy plastyczne, wyposażone w pomoce dydaktyczne i sprzęt potrzebny do prowadzenia zajęć.

System ocen w Polsce

6 (celujący): Przyznawana za wyjątkowe wyniki i bardzo wysoki poziom wiedzy, często wykraczający poza wymagania określone w programie nauczania.

5 (bardzo dobry): Oznacza bardzo dobre opanowanie materiału, samodzielną pracę oraz aktywne uczestnictwo w zajęciach.

4 (dobry): Wskazuje na dobre zrozumienie i opanowanie omawianych treści, z niewielkimi brakami.

3 (dostateczny): Oznacza podstawową znajomość materiału, jednak z zauważalnymi trudnościami lub brakami.

2 (dopuszczający): Świadczy o minimalnym opanowaniu wiadomości i umiejętności, które pozwalają uczniowi kontynuować naukę.

1 (niedostateczny): Oznacza brak wystarczającego opanowania podstawowych wiadomości i umiejętności, co utrudnia dalszą naukę.

Dzieci uczące się w szkołach podstawowych w klasach od pierwszej do trzeciej oceniane są opisowo, jednak niektóre szkoły już od początku oceniają w sześciostopniowej skali.

Promocja i przejście do następnej klasy

Po zakończeniu pierwszego półrocza, najczęściej w styczniu lub lutym, uczniowie otrzymują oceny śródroczne, które pokazują ich wyniki i postępy w nauce w pierwszej części roku szkolnego. Pod koniec roku szkolnego, w czerwcu, wystawiane są oceny roczne, które obejmują pracę ucznia przez cały rok nauki, a nie wyłącznie drugie półrocze. To właśnie te oceny są umieszczane na świadectwie i mają znaczenie przy przejściu ucznia do następnej klasy.

W ciągu roku uczniowie otrzymują oceny częściowe, z których następnie wyciągana jest średnia zgodnie z wagą poszczególnych ocen. Niektóre oceny są ważniejsze od innych, np. ocena ze sprawdzianu będzie ważniejsza, niż ocena za zgłoszenie się podczas lekcji. Oceny widoczne są w dzienniku elektronicznym. Warto pamiętać, że oceny te mają charakter orientacyjny i służą uczniowi jako sygnał, nad czym powinien jeszcze popracować, aby poprawić wyniki na koniec semestru lub roku.

Jeśli uczeń otrzyma ocenę niedostateczną („1”), zazwyczaj ma możliwość poprawy jej w ciągu około dwóch tygodni, zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.

Ocena niedostateczna w pierwszym semestrze nie oznacza automatycznego niezaliczenia roku, ponieważ o promocji do następnej klasy decyduje dopiero klasyfikacja roczna.

W przypadku braku zaliczenia roku można w wyjątkowych sytuacjach otrzymać możliwość poprawy materiału, zwykle w formie egzaminu poprawkowego organizowanego pod koniec wakacji.

Uczeń nie otrzymuje promocji do następnej klasy, jeśli nie spełni wymagań edukacyjnych, np. uzyska kilka ocen niedostatecznych z przedmiotów obowiązkowych. Promocja może również nie zostać przyznana w przypadku bardzo dużej liczby nieobecności, które uniemożliwiają ocenę postępów w nauce.

Poza ocenami z poszczególnych przedmiotów uczeń otrzymuje również ocenę z zachowania, wystawianą na zakończenie każdego półrocza oraz całego roku szkolnego. Szczegółowe zasady jej przyznawania określa statut danej szkoły, jednak najczęściej bierze się pod uwagę m.in.:

- stosowanie się do obowiązujących w szkole zasad,
- kulturę osobistą oraz sposób odnoszenia się do innych osób,
- odpowiedzialne wykonywanie obowiązków ucznia,
- udział w życiu szkoły i aktywność na rzecz innych,
- zaangażowanie w naukę oraz właściwe relacje z kolegami i koleżankami.

Ocena zachowania ucznia może być określana jako: wzorowa, bardzo dobra, dobra, poprawna, nieodpowiednia lub naganna, nie decyduje ona o tym, czy uczeń przechodzi do kolejnej klasy, jednak stanowi istotną część świadectwa szkolnego i podsumowuje jego postawę oraz funkcjonowanie w szkole.

Komunikacja ze szkołą

Szkoły korzystają z dzienników elektronicznych, przez które możliwa jest komunikacja z nauczycielami, dyrektorem, sprawdzenie planu zajęć lub zmian w planie, przeczytanie ogłoszeń, usprawiedliwienie nieobecności dziecka, czy sprawdzenie jakie oceny ma nasze dziecko.

Regularnie korzystanie z dziennika elektronicznego jest obowiązkowe. Tak samo konieczne jest usprawiedliwianie nieobecności dziecka w szkole wysyłane wychowawcy, a także zwalnianie z lekcji tj. poinformowanie wychowawcy, gdy dziecko musi wyjść ze szkoły, zanim skończą się lekcje, np. ma umówioną wizytę u lekarza albo źle się czuje.

Legitymacja szkolna

To dokument, który otrzymuje każdy uczeń uczęszczający do szkoły. Potwierdza on status ucznia. Aby ją otrzymać, należy dostarczyć aktualne zdjęcie, które można wykonać w profesjonalnym zakładzie fotograficznym.

Legitymacja umożliwia korzystanie z różnych ulg, m.in. na przejazdy środkami transportu publicznego, takimi jak pociągi czy autobusy (np. PKP i Koleje Śląskie – 37% zniżki), na wejścia do instytucji kultury i sportu.

W Aglomeracji Górnośląsko-Zagłębiowskiej czyli w Sosnowcu i miastach naszego regionu ważna legitymacja razem z kartą ZTM upoważnia dziecko do 16 roku życia do korzystania z darmowego transportu komunikacją miejską (autobusy i tramwaje). Kartę ZTM można otrzymać w Punktach Obsługi Pasażera. W Sosnowcu znajduje się on przy ul. 3 Maja 17 (naprzeciwko hali Dworca PKP). Kartę należy odbijać na czytnikach biletowych w środkach transportu każdorazowo po wejściu do pojazdu.

Karta rowerowa

To dokument potwierdzający, że osoba zdała egzamin sprawdzający znajomość zasad ruchu drogowego oraz umiejętności praktyczne związane z bezpiecznym poruszaniem się. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, powinny posiadać uprawnienie do korzystania z roweru, hulajnogi elektrycznej oraz innych podobnych urządzeń. Takim dokumentem jest właśnie karta rowerowa, o którą mogą ubiegać się dzieci, które ukończyły 10 lat.

Kartę rowerową może wydać dyrektor szkoły, w przypadku, gdy dziecko jest uczniem szkoły podstawowej i posiada zgodę rodzica.

Jeżeli dziecko ukończyło szkołę podstawową, kartę wydaje dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego lub przedsiębiorca prowadzący ośrodek szkolenia kierowców.

Świetlica szkolna

Świetlica szkolna to ważne wsparcie dla rodzin, szczególnie tych, w których rodzice pracują. Jest to miejsce w szkole, gdzie uczniowie mogą przebywać pod opieką nauczycieli przed rozpoczęciem zajęć lekcyjnych oraz po ich zakończeniu. Pełni ona nie tylko funkcję opiekuńczą, ale także wychowawczą i edukacyjną, zapewniając dzieciom bezpieczne oraz dobrze zorganizowane warunki spędzania czasu.

Organizacja i zapisy:

- Zgłoszenia do świetlicy odbywają się zwykle na początku roku szkolnego, w czasie rekrutacji lub we wrześniu. Rodzice, którzy chcą zapisać dziecko, składają odpowiedni wniosek w sekretariacie szkoły. Liczba miejsc może być ograniczona, dlatego ważne jest dotrzymanie terminów.
- Przy zapisie konieczne jest również wskazanie osób upoważnionych do odbioru dziecka. Rodzice lub opiekunowie podają listę osób, które mogą odebrać ucznia ze świetlicy, np. dziadków lub inne zaufane osoby dorosłe. Bez pisemnego upoważnienia dziecko nie opuści placówki z nikim innym, co zapewnia jego bezpieczeństwo.
- W statucie szkoły określone jest kiedy i na jakich zasadach dziecko może opuszczać placówkę samodzielnie.

Sekretariat szkolny

Sekretariat jest miejscem, w którym odbywa się administracyjna obsługa szkoły i gdzie załatwiane są najważniejsze sprawy organizacyjne. Pracownicy sekretariatu zajmują się prowadzeniem dokumentacji, obsługą uczniów, rodziców, nauczycieli oraz dyrekcji. Do ich obowiązków należy m.in. przygotowywanie i wydawanie zaświadczeń, prowadzenie ewidencji uczniów, przyjmowanie i wysyłanie korespondencji oraz przekazywanie ważnych informacji związanych z funkcjonowaniem szkoły.

Wycieczki szkolne

Wycieczki szkolne są ważnym elementem nauki w Polsce, ponieważ umożliwiają uczniom zdobywanie wiedzy i doświadczeń poza tradycyjną salą lekcyjną.

- Wycieczki jednodniowe – krótkie wyjazdy organizowane do muzeów, teatrów, kin, parków rozrywki, miejsc historycznych lub innych ośrodków edukacyjnych. Ich celem jest poszerzenie wiedzy zdobytej na lekcjach oraz integracja uczniów.
- Wycieczki kilkudniowe (np. „zielone szkoły”) – dłuższe wyjazdy, najczęściej w różne regiony Polski, np. w góry lub nad morze. Uczniowie spędzają kilka-kilkanaście dni razem, ucząc się, zwiedzając i odpoczywając.

Udział w wycieczkach wymaga zgody rodziców, i często wiąże się z kosztami pokrywanymi przez rodziców. Wyjazdy są jednak wartościowym doświadczeniem, które wspiera naukę i sprzyja budowaniu relacji w grupie. Często wymagane jest posiadanie przez ucznia polisy ubezpieczeniowej.

Wywiadówka / zebranie z rodzicami

Kilka razy w roku wychowawca klasy organizuje spotkanie, podczas którego rodzice otrzymują informacje o wynikach w nauce i zachowaniu uczniów, a także o bieżących sprawach, wydarzeniach i organizacji życia szkolnego. Rodzic nie ma obowiązku prawnego uczestniczenia w nim, ale jest to istotny element współpracy rodzic–szkoła i warto w nich uczestniczyć. Jeśli rodzic nie bierze udziału w zebraniach, szczególnie gdy pojawiają się problemy z nauką lub frekwencją, szkoła będzie podejmować stosowne środki, aby wyjaśnić przyczynę braku zainteresowania rodziców dzieckiem.

Zwyczaje

Rozpoczęcie roku szkolnego w Polsce to wyjątkowy moment dla uczniów i ich rodziców. Zazwyczaj odbywa się 1 września, a jeśli ten dzień przypada w weekend, uroczystości inaugurujące naukę są organizowane w pierwszy poniedziałek po tej dacie. Rok szkolny kończy się zazwyczaj w ostatni piątek czerwca. Tego dnia uczniowie otrzymują świadectwa i oficjalnie rozpoczynają wakacje letnie. Dokładna data zakończenia roku szkolnego może się nieznacznie różnić w poszczególnych latach, ponieważ jest ustalana zgodnie z kalendarzem szkolnym publikowanym przez Ministerstwo Edukacji.

Na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, uroczystości związane ze świętami narodowymi, a także podczas innych wydarzeń organizowanych przez szkołę, takich jak apele, akademie czy egzaminy uczeń powinien ubrać się na galowo. Strój galowy zwykle składa się z białej koszuli lub bluzki oraz ciemnych, eleganckich spodni albo spódnicy (kolory: biały, szary, czarny i granatowy). Niektóre szkoły wymagają posiadania mundurku lub innego stroju identyfikującego ucznia.

Niepisane zasady

Tradycją polskiej szkoły jest zaangażowanie rodziców w życie szkolne i ścisła współpraca z nauczycielami. Na pierwszym zebraniu klasowym wybierana jest tzw. trójka klasowa spośród rodziców tj. przewodniczący, zastępca przewodniczącego i skarbnik, którzy koordynują sprawy klasowe i reprezentują wszystkich rodziców. Ponadto z trójek klasowych, wybierana jest Rada rodziców, której decyzję przekładają się bezpośrednio na życie szkoły np. regulaminy oceniania zachowania dzieci, statut szkoły, zakup pomocy dydaktycznych, drobne inwestycje.

Od rodziców oczekiwane jest:

- zainteresowanie się edukacją i postępami swoich dzieci (udział w zebraniach, sprawdzanie dziennika elektronicznego, reagowanie na pojawiające się problemy np. z zachowaniem lub wynikami w nauce),

- aktywny udział w życiu szkoły (w akademiach i innych wydarzeniach szkolnych, współorganizacja festynów),
- przestrzeganie norm społecznych i zasad życia szkolnego przez rodzica i uczniów,
- informowanie szkoły o specjalnych potrzebach wynikających z sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, kultury lub religii.

W Polskiej szkole obowiązujące normy i zasady to m.in.:

- okazywanie szacunku nauczycielom, pracownikom szkolnym i innym uczniom,
- brak agresji słownej i fizycznej; w szkole obowiązuje kultura wypowiedzi, nie używa się słów wulgarnych lub obraźliwych, a do nauczycieli i innych pracowników zwraca się w formie grzecznościowej „Proszę Pani/ Pana”,
- odpowiedni ubiór i wygląd dostosowany do sytuacji; w szkole należy unikać stosowania przesadnego makijażu, ekstrawaganckiego stroju i dodatków, ubrań odkrywających ciało oraz symboli lub napisów, które mogą promować przemoc, nienawiść, dyskryminację, oraz treści sprzeczne z zasadami obowiązującymi w Polsce,
- przestrzeganie higieny osobistej i dbanie o czystość włosów oraz ubrania,
- przestrzeganie punktualności i przygotowanie do zajęć (niezbędne przybory, zeszyty i materiały),
- podczas lekcji uczeń powinien słuchać nauczyciela, nie przeszkadzać innym, a także prosić o pomoc, gdy czegoś nie rozumie,
- szanowanie wspólnej przestrzeni, sal lekcyjnych, wyposażenia szkoły i rzeczy innych osób,
- dbanie o czystość otoczenia.

Higiena i zdrowie ucznia

Uczeń powinien codziennie dbać o higienę osobistą i przychodzić do szkoły czysty oraz przygotowany do zajęć. Ważne jest regularne mycie rąk, dbanie o czystość włosów, zębów i ubrania.

Rodzice powinni regularnie sprawdzać stan zdrowia dziecka, w tym skórę głowy oraz oznaki infekcji. W przypadku pojawienia się wszy, owsików lub innych pasożytów i chorób zakaźnych należy podjąć odpowiednie leczenie i poinformować wychowawcę.

Do szkoły powinno przychodzić dziecko, które czuje się dobrze i może bezpiecznie uczestniczyć w zajęciach. W przypadku dziecka powinno zostać w domu, aby nie zarażać innych. Szkoła nie podaje samodzielnie leków, bez ustalenia z rodzicami. Jeśli twoje dziecko choruje przewlekłe ustal zasady z wychowawcą.

Telefony komórkowe

W przedszkolu, szkole podstawowej (na lekcjach i przerwach) obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych. W szkołach ponadpodstawowych o zasadach korzystania z telefonów komórkowych decyduje dyrektor.

Zmiana szkoły

Jeżeli planujesz przenieść dziecko do innej szkoły w trakcie roku szkolnego, najpierw skontaktuj się z nową placówką i ustal możliwość przyjęcia dziecka. Następnie poinformuj obecną szkołę o planowanym przeniesieniu. Dokumentacja ucznia jest zwykle przekazywana między szkołami, a cała procedura trwa zazwyczaj kilka dni.

Ważne

Rodzice mają obowiązek poinformować szkołę o zmianie placówki. Brak takiej informacji i długotrwała nieobecność dziecka mogą skutkować wszczęciem postępowania wyjaśniającego oraz konsekwencjami prawnymi.

Zapisy do szkoły w trakcie roku szkolnego dla dzieci nowoprzybyłych

Przeprowadzka do Polski w trakcie roku szkolnego nie oznacza konieczności czekania na nowy semestr, aby zapisać dziecko do szkoły. Polski system oświaty przewiduje takie sytuacje i umożliwia przyjmowanie uczniów również w ciągu roku szkolnego. Publiczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe zapewniają bezpłatną edukację dzieciom i młodzieży w wieku od 7 do 18 lat (lub do zakończenia szkoły ponadpodstawowej), niezależnie od ich statusu pobytowego. Zasady przyjęcia do szkoły w trakcie roku są określone w obowiązujących przepisach, dzięki czemu rodzice mogą sprawnie zorganizować dalszą naukę dziecka po przeprowadzce.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna to placówka, która wspiera dzieci, młodzież, rodziców oraz nauczycieli w rozwiązywaniu trudności związanych z nauką, rozwojem i funkcjonowaniem emocjonalno-społecznym.

Specjaliści pracujący w poradni, m.in. psycholodzy, pedagodzy i logopedzi, pomagają rozpoznać potrzeby dziecka oraz wskazują najlepsze formy wsparcia. Rodzice mogą zgłosić się do poradni, gdy zauważają u dziecka trudności w nauce, problemy z koncentracją, komunikacją, zachowaniem, relacjami z rówieśnikami lub przeżywaniem emocji.

Poradnia przeprowadza diagnozy psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne, a także wydaje opinie i orzeczenia, które mogą być podstawą do uzyskania odpowiedniej pomocy w szkole lub przedszkolu. Specjaliści udzielają również porad i konsultacji rodzicom, pomagając im lepiej zrozumieć potrzeby dziecka i wspierać jego rozwój.

Korzystanie z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jest bezpłatne i dobrowolne. Wczesne skorzystanie ze wsparcia specjalistów pozwala szybciej rozpoznać trudności dziecka i skuteczniej pomóc mu w codziennym funkcjonowaniu.

Trudności rozwojowe, edukacyjne czy emocjonalne dziecka mogą być dużym wyzwaniem nie tylko dla niego samego, ale również dla rodziców. Proces diagnozy często wiąże się z wieloma emocjami

i pytaniami, dlatego także opiekunowie mogą potrzebować wsparcia oraz pomocy w zrozumieniu sytuacji i znalezieniu najlepszych sposobów wspierania dziecka.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne oferują pomoc nie tylko dzieciom, ale także rodzicom. Organizują konsultacje, warsztaty i szkolenia dotyczące wychowania, rozwoju dziecka oraz radzenia sobie z trudnościami pojawiającymi się w życiu rodzinnym. Rodzice mogą również skorzystać z indywidualnego wsparcia psychologicznego.

Opinie i orzeczenia wydawane przez poradnię są przekazywane wyłącznie rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka. To oni decydują, czy i w jakim zakresie udostępnią te dokumenty szkole oraz szkolnemu zespołowi psychologiczno-pedagogicznemu, aby dziecko mogło otrzymać odpowiednie wsparcie.

W Sosnowcu funkcjonują dwie poradnie, i obowiązuje rejonizacja:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 (ul. Piłsudskiego 114, 41-209 Sosnowiec)
www.poradnia1.sosnowiec.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 (ul. Białostocka 17, 41-219 Sosnowiec)
www.poradnia2.sosnowiec.pl

Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w szkole

W każdej szkole działa zespół specjalistów odpowiedzialnych za udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom i uczennicom. W jego skład wchodzi m.in.:

Pedagog szkolny – to osoba, do której warto zwrócić się w pierwszej kolejności w przypadku pojawienia się trudności. Pomaga opracować odpowiedni plan wsparcia dla dziecka, wspiera w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, konfliktów rówieśniczych oraz trudności w relacjach z nauczycielami.

Psycholog szkolny – udziela konsultacji, gdy dziecko doświadcza problemów emocjonalnych, trudności w kontaktach z rodziną lub rówieśnikami, obniżonego nastroju czy przemocy. Oferuje także pomoc w sytuacjach kryzysowych, takich jak konflikty lub problemy związane z zachowaniem.

Pedagog specjalny – wspiera uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz pomaga nauczycielom w pracy z dziećmi wymagającymi dodatkowego wsparcia.

Terapeuta pedagogiczny – prowadzi zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, które są zalecane na podstawie diagnozy psychologiczno-pedagogicznej i mają na celu wspieranie rozwoju dziecka w obszarach sprawiających mu trudność.

Logopeda – zajmuje się diagnozowaniem i terapią zaburzeń mowy. Prowadzi również badania przesiewowe wśród uczniów klas I–III.

Zgoda na korzystanie przez dziecko z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły jest zazwyczaj częścią dokumentów podpisywanych przez rodziców na początku roku szkolnego lub podczas przyjęcia dziecka do szkoły.

Jeżeli zauważasz u swojego dziecka różnego rodzaju trudności, takie jak:

- problemy z odnalezieniem się w nowym środowisku lub przedłużający się proces adaptacji,
- kłopoty z nauką, brak postępów, osiągnięć czy motywacji do pracy,
- trudności w nauce czytania, pisania, rozpoznawania liter lub w komunikacji werbalnej,
- problemy w nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji z rówieśnikami, wycofanie społeczne lub nadmierna nieśmiałość,
- trudności w radzeniu sobie z emocjami, stresem czy złością, które wpływają na funkcjonowanie dziecka w szkole,
- zaburzenia snu, nieprawidłowy rytm dnia lub problemy związane z odżywianiem,

warto skonsultować się z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, którzy pomogą rozpoznać potrzeby dziecka i zaplanować odpowiednie formy wsparcia.

Standardy Ochrony Małoletnich

Standardy Ochrony Małoletnich to zasady, które pomagają zapewnić dzieciom bezpieczeństwo w szkole, przedszkolu, klubie sportowym czy innej placówce. Określają, jak dorośli powinni postępować wobec dzieci, jak reagować na sytuacje mogące zagrażać ich bezpieczeństwu oraz co zrobić, gdy istnieje podejrzenie krzywdzenia dziecka.

Celem tych standardów nie jest utrudnianie współpracy z rodzicami czy pracownikami, ale stworzenie bezpiecznego środowiska, w którym każde dziecko jest szanowane, wysłuchane i chronione. Dzięki nim wszyscy – pracownicy, rodzice i dzieci – wiedzą, jakie zasady obowiązują i gdzie szukać pomocy w razie potrzeby.

Co może zrobić szkoła w przypadku zagrożenia?

W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dziecka szkoła może wezwać odpowiednie służby, dzwoniąc np. pod numer alarmowy 112.

Gdy istnieje podejrzenie przemocy domowej uruchamiana jest procedura „Niebieskie Karty”. Mogą ją rozpocząć m.in. policjant, nauczyciel, pracownik socjalny, lekarz lub pielęgniarka. Jej celem jest zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie poprzez podjęcie odpowiednich działań pomocowych.

Przemoc domowa to każde celowe działanie lub zaniechanie, które krzywdzi członka rodziny, narusza jego prawa, godność, zdrowie lub bezpieczeństwo, powodując cierpienie fizyczne lub psychiczne.

Założenie „Niebieskiej Karty” nie oznacza automatycznie wszczęcia postępowania karnego, ale dokumentacja ta może zostać wykorzystana jako dowód, jeśli sprawa trafi do odpowiednich organów.

Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” mogą obejmować:

- zapewnienie dziecku i rodzinie bezpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej lub socjalnej,
- podjęcie działań mających na celu ochronę osoby doświadczającej przemocy przed dalszym krzywdzeniem,
- skierowanie na badanie lekarskie, jeśli istnieje podejrzenie, że doszło do przemocy,
- opracowanie planu wsparcia dla dziecka i rodziny, przy współpracy specjalistów, w tym pracowników szkoły.

Wniosek do sądu rodzinnego

Jeżeli sytuacja dziecka budzi poważne obawy, a wcześniejsze działania pomocowe nie przynoszą efektów, szkoła ma obowiązek poinformować sąd rodzinny, który może podjąć dalsze kroki w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i odpowiedniej opieki.

Dokument został opracowany przez Grażynę Kowalską – Koordynatora Miejskiego Zespołu ds. Migracji w Sosnowcu we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu

Grażyna Kowalska, tel.: 32 296 0 748, e-mail: g.kowalska@um.sosnowiec.pl